

הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסיוע בהתמודדות עם מצב החירום –

תיקון החלטות ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. לתקן את החלטת הממשלה מס' 987 מיום 22 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים למנהלת "תקומה" ולסיוע חירום ליישובי עוטף עזה, סיוע לערים אופקים ואשקלון, לרשויות קולטות אוכלוסייה מפונה, כפי שתוקנה בהחלטות הממשלה מס' 1086 מיום 27 בנובמבר 2023, מס' 1173 מיום 24 בדצמבר 2023, מס' 1506 מיום 10 במרץ 2024, ומס' 2236 מיום 13 באוקטובר 2024 כך שבסעיף 5 העוסק בסיוע לרשויות קולטות מפונים ומתפנים, במקום "194 מלש"ח" יבוא "עד 203 מלש"ח".
2. לצורך יישום סעיף 1 לעיל, יקצה משרד הפנים מתקציבו סך של 9 מלש"ח בשנת 2025.

דברי הסבר

רקע כללי

נוכח המציאות הביטחונית של מלחמת "חרבות ברזל", משנמצא כי לא ניתן לשמור על שלום האוכלוסייה, פונתה אוכלוסייה בהתאם להחלטות הגורמים המוסמכים וכפי שעוגן בהחלטות ממשלה שונות שנתקבלו, ונוכח מצב דברים זה, החליטה הממשלה על מתן סיוע תקציבי לרשויות המקומיות. במסגרת החלטה מס' 987 מיום 22 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים למנהלת "תקומה" ולסיוע חירום ליישובי עוטף עזה, סיוע לערים אופקים ואשקלון, לרשויות קולטות אוכלוסייה מפונה, ניתן בין היתר סיוע תקציבי לרשויות שקלטו אוכלוסייה שפונתה ושהתפנתה ממקום מגוריה, אשר חולקה בהתאם לתבחינים שנקבעו על ידי משרד הפנים ואגף התקציבים במשרד האוצר. וכן במסגרת החלטה מס' 998 מיום 26 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים לסיוע חירום לרשויות המקומיות המפונות בגזרת הצפון ולכלל הרשויות המקומיות הנדרשות לסיוע, בהתאם לצורך, בהתמודדות עם מצב החירום כאשר במסגרתה ניתן בין היתר תקציב לתקציב השוטף של הרשויות המקומיות לצורך סיוע במימון הוצאות החירום שלהן נדרשות הרשויות המקומיות בעקבות המלחמה, לרבות הצטיידות חיונית.

נוכח התמשכות הליכי הלחימה ובהתאם לכך המשך פינוי היישובים בהתאם להחלטות הממשלה, כמו גם התפנות עצמאית של תושבים ואי חזרתם של חלק ממפונים מהישובים שהוחלט לסיים את הליך הפינוי לגביהם בדרום הארץ, בהתאם להסדר שנקבע לצורך מתן מענה למפונים אלו, ובשים לב להתארכות התקופה והמצב עמו נדרשות להתמודד הרשויות המקומיות, נתקבלו במהלך השנים - 2023 - 2024 מספר החלטות ממשלה, בין השאר לתיקון החלטות ממשלה מס' 987 למתן סיוע נוסף בגין התקופה שחלפה מאז ניתן הסיוע הקודם בהתאם להחלטות הממשלה הקודמות, לרשויות המקומיות שבהן נקלטו המפונים והמתפנים, האחרונה שבהן החלטה 2236 מיום 13 באוקטובר 2024, כך שבסעיף 5 להחלטה 987, העוסק בסיוע לרשויות קולטות מפונים ומתפנים, תוקצב סכום של 194 מלש"ח, שנועדו להבטיח מענה ממשלתי מקיף לרשויות המקומיות שקלטו מפונים וכן לרשויות עצמן שפוננו בעקבות מצב החירום.

הובהר בהקשר זה כי לצורך קביעת הזכאות ומתן הסיוע לרשויות המקומיות לפי החלטה זו, לא יובאו בחשבון כמפונים ומתפנים, תושבים אשר ניתן להם מענה בפתרון דיור זמני במסגרת מענה לקהילות שונות על ידי מינהלת תקומה.

מאז תחילת הלחימה ועד חודש יולי 2025 שהו עשרות אלפי תושבים מחוץ לביתם ברשויות הקולטות. בהתאם להחלטות ממשלה בעניין זה, החל מחודש יולי 2025 המפונים שבו לבתיהם ברשויות בהן התגוררו. עם זאת, הרשויות הקולטות שנשארו בהוצאות שהיית המפונים בפועל מתחילת שנת 2025 לא קיבלו כל שיפוי.

כעת, כאשר המפונים חזרו לבתיהם ובמטרה לעמוד בהתחייבות המדינה כלפי הרשויות המקומיות ועל מנת להשלים את התקצוב עבור אותן הרשויות הקולטות, נדרשת תוספת תקציבית אחרונה לרשויות שקלטו מפונים. התוספת המוצעת בגובה 9 מיליון ש"ח מתקציב משרד הפנים, שנועדה להשלים את המסגרת התקציבית עד לסך כולל של 203 מיליון ש"ח, וזאת בהתאם למודל החלוקה האמור לעיל.

התוספת תאפשר השלמת התשלומים לרשויות בהתאם להיקף הקליטה בפועל, ותשלום התחייבויות פתוחות, לשם השלמת מימוש אחריות המדינה כלפי הרשויות שפעלו בשעת חירום לצורך קליטת המפונים.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

כמפורט בהצעה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 987 מיום 22 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים למנהלת "תקומה" ולסיוע חירום ליישובי עוטף עזה, סיוע לערים אופקים ואשקלון, לרשויות קולטות אוכלוסייה מפונה.

החלטה מס' 1086 מיום 27 בנובמבר 2023, שעניינה הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסייע בהתמודדות עם מצב החירום - תיקון החלטות ממשלה.

החלטה מס' 1173 מיום 24 בדצמבר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסייע בהתמודדות עם מצב החירום - תיקון החלטות ממשלה.

החלטת ממשלה 1506 מיום 10 במרץ 2024 שעניינה הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסייע בהתמודדות עם מצב החירום - תיקון החלטות ממשלה.

בהחלטת ממשלה 2236 מיום 13 באוקטובר 2024 שעניינה הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסייע בהתמודדות עם מצב החירום - תיקון החלטות ממשלה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד הפנים מצורפת להחלטה זו.

מגיש: ראש הממשלה

ל' בכסלו התשפ"ו
20 בדצמבר 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה :

הקצאת תקציבים לרשויות המקומיות הנדרשות לסיוע בהתמודדות עם מצב החירום - תיקון החלטות ממשלה.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

נוכח המציאות הביטחונית של מלחמת "חרבות ברזל", משנמצא כי לא ניתן לשמור על שלום האוכלוסייה, פונתה אוכלוסייה בהתאם להחלטות הגורמים המוסמכים וכפי שעוגן בהחלטות ממשלה שונות שנתקבלו, ונוכח מצב דברים זה, החליטה הממשלה על מתן סיוע תקציבי לרשויות המקומיות. במסגרת החלטה מס' 987 מיום 22 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים למנהלת "תקומה" ולסיוע חירום ליישובי עוטף עזה, סיוע לערים אופקים ואשקלון, לרשויות קולטות אוכלוסייה מפונה, ניתן בין היתר סיוע תקציבי לרשויות שקלטו אוכלוסייה שפונתה ושהתפנתה ממקום מגוריה, אשר חולקה בהתאם לתבחינים שנקבעו על ידי משרד הפנים ואגף התקציבים במשרד האוצר. וכן במסגרת החלטה מס' 998 מיום 26 באוקטובר 2023 שעניינה הקצאת תקציבים לסיוע חירום לרשויות המקומיות המפונות בגזרת הצפון ולכלל הרשויות המקומיות הנדרשות לסיוע, בהתאם לצורך, בהתמודדות עם מצב החירום. כאשר במסגרתה ניתן בין היתר תקציב לתקציב השוטף של הרשויות המקומיות לצורך סיוע במימון הוצאות החירום שלהן נדרשות הרשויות המקומיות בעקבות המלחמה, לרבות הצטיידות חיונית.

נוכח התמשכות הליכי הלחימה ובהתאם לכך המשך פינוי היישובים בהתאם להחלטות הממשלה, כמו גם התפנות עצמאית של תושבים ואי חזרתם של חלק ממפונים מהישובים שהוחלט לסיים את הליך הפינוי לגביהם בדרום הארץ, בהתאם להסדר שנקבע לצורך מתן מענה למפונים אלו, ובשים לב להתארכות התקופה והמצב עמו נדרשות להתמודד הרשויות המקומיות, נתקבלו במהלך השנים - 2023-2024 מספר החלטות ממשלה, בין השאר לתיקון החלטות ממשלה מס' 987 למתן סיוע נוסף בגין התקופה שחלפה מאז ניתן הסיוע הקודם בהתאם להחלטות הממשלה הקודמות, לרשויות המקומיות שבהן נקלטו המפונים והמתפנים, האחרונה שבהן החלטה 2236 מיום 13 באוקטובר 2024, כך שבסעיף 5 להחלטה 987, העוסק בסיוע לרשויות קולטות מפונים ומתפנים, תוקצב סכום של 194 מלש"ח, שנועדו להבטיח מענה ממשלתי מקיף לרשויות המקומיות שקלטו מפונים וכן לרשויות עצמן שפוננו בעקבות מצב החירום.

הובהר בהקשר זה כי לצורך קביעת הזכאות ומתן הסיוע לרשויות המקומיות לפי החלטה זו, לא יובאו בחשבון כמפונים ומתפנים, תושבים אשר ניתן להם מענה בפתרון דיור זמני במסגרת מענה לקהילות שונות על ידי מינהלת תקומה.

מאז תחילת הלחימה ועד חודש יולי 2025 שהו עשרות אלפי תושבים מחוץ לביתם ברשויות הקולטות. בהתאם להחלטת ממשלה בעניין זה, החל מחודש יולי 2025 המפונים שבו לבתיהם ברשויות בהן התגוררו. עם זאת, הרשויות הקולטות שנשאו בהוצאות שהיית המפונים בפועל מתחילת שנת 2025 לא קיבלו כל שיפוי.

כעת, כאשר המפונים חזרו לבתיהם ובמטרה לעמוד בהתחייבות המדינה כלפי הרשויות המקומיות ועל מנת להשלים את התקצוב עבור אותן הרשויות הקולטות, נדרשת תוספת תקציבית אחרונה לרשויות שקלטו מפונים. התוספת המוצעת בגובה 9 מיליון ש"ח מתקציב משרד הפנים, שנועדה להשלים את המסגרת התקציבית עד לסך כולל של 203 מיליון ש"ח, וזאת בהתאם למודל החלוקה האמור לעיל.

התוספת תאפשר השלמת התשלומים לרשויות בהתאם להיקף הקליטה בפועל, ותשלום התחייבויות פתוחות, לשם השלמת מימוש אחריות המדינה כלפי הרשויות שפעלו בשעת חירום לצורך קליטת המפונים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה איננה מעלה קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית על קבלת ההחלטה.

כיוון שאין שר פנים מכהן, ההצעה מוגשת על ידי ראש הממשלה בהתאם לסמכותו לפי סעיפים 2 ו-4 (ו) לתקנון עבודת הממשלה.

בהיעדר שר כאמור, לא נערך תיאום מולו אך ההצעה תואמה עם מנכ"ל משרד הפנים.

חתימה

היועץ המשפטי
תפקיד

יהודה זמרת
שם